ЦЕНТЪР ЗА ОБУЧЕНИЕ – БАН

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
http://edu.bas.bg

email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

Основна информация:

Име на курса: **Реформулиране на музейни дискурси**

Лектор: доц. д-р Иглика Мишкова (**водещ лектор**), Научна група на Национален етнографски музей (НГ на НЕМ), ИЕФЕМ – БАН.

Доц. д-р Ива Кюркчиева, секция „Историческа етнология“ – ИЕФЕМ, ivaphilipova@yahoo.com

Асистент: гл. ас. д-р Божидар Първанов, НГ на НЕМ, parvanov.bozhidar@gmail.com

Телефон: +359 888 468754

Имейл: iglika.mishkova@iefem.bas.bg ; iglika.mishkova@gmail.com

Хорариум: 30 ч.

Анотация:

През последните две десетилетия музеите са подложени на остър дебат. В годините на постсоциализма у нас се извършва анализ на конвенционалните наративи за етническите общности в музейните експозиции.

Традиционно наративът на експозициите и съдържанието на колекциите е дело на уредници и зависи от политическото управление и държавната политика. В този разказ самите общности, независимо от принципите за формирането им, липсват. А включването им в експозиционната практика на НЕМ е част от стремежа на изследователите да дадат възможност за чуваемост на различни гласове и да променят музейната рутина. Това е акт на промяна на парадигмите и реформулиране на старите практики. Те могат да бъдат разглеждани от няколко перспективи – мотивация, практика и въздействие. Целта на тези практики е да се засили ролята на музея като активна социална институция, която взаимодейства с актуални проблеми и може да стимулира размисъл сред посетителите.

Тематично съдържание на курса:

1. Музей и етнически и религиозни общности. Експозиционни практики. 4 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 2 уч. и доц. д-р Ива Кюркчиева – 2 уч. ч.)

1000 София
ул. „Сердика“ № 4
http://edu.bas.bg
email: tdc-phd@cu.bas.bg
тел.: 02 987 31 67
02 979 52 60

2. Музей и общности (по примери на дантелиери, маскирани и други от практиката на НЕМ) 4 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 2 уч. и доц. д-р Ива Кюркчиева – 2 уч. ч.)

3. Общностно куриране на музейна експозиция – 2 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 1 уч. и доц.д-р Ива Кюркчиева – 1 уч. ч.)

4. Преформулиране на музейните наративи, свързани с общностите 3 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 2 уч. ч. и гл. ас. д-р Божидар Първанов – 1 уч. ч.)

5. Производство на знания в музея 3 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 2 уч. ч. и гл. ас. д-р Божидар Първанов – 1 уч. ч.)

6. Дигитален музей 2 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 1 уч. ч. и гл. ас. д-р Божидар Първанов – 1 уч. ч.)

7. Куриране и презентиране на чувствително наследство 2 уч. ч. (доц.д-р Иглика Мишкова – 1 уч. и гл. ас. д-р Божидар Първанов – 1 уч. ч.)

8. Музеи и социални трансформации 2 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 1 уч. ч. и гл. ас. д-р Божидар Първанов – 1 уч. ч.)

9. Музей и политики на памет 4 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 2 уч.ч. и доц. д-р Ива Кюркчиева – 2 уч. ч.)

10. Музейни колекции и общности – 2 уч. ч. (доц. д-р Иглика Мишкова – 1 уч. ч. и гл. ас. д-р Божидар Първанов – 1 уч. ч.)

Форми на обучение и оценяване:

Писмена разработка по избрана тема

Компетентности, придобити в резултат на обучението:

Етична компетентност и работа с чувствително наследство.
Компетентност за създаване на експозиции с общности, а не просто за тях.
Анализ на политиките на паметта.
Умения за разработване на стратегии, чрез които музеят допринася за демократизация и социално сближаване.

Литература:

Бонева, Леонора. *Музейните изложби. Пространство – Колекции – Публика*. София: Сдружение „Кръг Будител“, 2007.

Българска етнология, 2014, № 4; 2020, № 3 и № 4, 2024, №1 (тематични броеве, посветени на музеологията и музея)

Български фолклор, 2016, № 3 („Музеят“, тематичен брой, посветен на музеологията и музея).

Ганева-Райчева, В., И. Бокова, Н. Ненов (съст.). 2021. *Местни общности, културни наследства и музеи. Сборник с материали от научна конференция с международно участие. „Местни общности, културни наследства и музеи”, София, 25–26.02.2021 г.* София: ИЕФЕМ – БАН, 2021/ *Local Communities, Cultural Heritage and Museums. Collection of Papers from the International Research Conference ‘Local Communities, Cultural Heritage and Museums’ – Sofia, 25–26.02.2021*. Sofia: IEFSEM – BAS, 2021. ISBN 978-954-8458-54-2, 2021, с. 580, iefem.bas.bg/wp-content/uploads/2022/01/Mestni-obshtnosti-BOOK.pdf

Ганева-Райчева, В., И. Бокова, Н. Ненов (съст.). 2022. *Културни ресурси, валоризиране на наследства и местно развитие, София: ИЕФЕМ – БАН*, ISBN 978-954-8458-56-6, 2022. 243 с./ Cultural Resources, Heritage Valorization and Local Development. Sofia: IEFSEM – BAS, 2022), 104-130, https://iefem.bas.bg/wp-content/uploads/2022/02/Kulturni-resursi-valorizirane-na-nasledstva-i-mestno-razvitie.pdf

Генчева, Р. Е-соц: виртуалните музеи на комунизма в България. –

http://www.seminar-bg.eu/spisanie-seminar-bg/broy7-kiberfolk/item/350/350.html, 2012.

Водинчар, Е., Св. Казаларска, Я. Гергова (съст.). *Музеят и обществото на спектакъла*. Сборник доклади от Втората научна конференция от серията „Дебати в музеологията”. София: Парадигма, 2016.

Вуков, Н., С. Казаларска, И. Мишкова (съст.). *Музеят отвъд нацията?* Сборник доклади от Третата научна конференция от серията „Дебати в музеологията”. София: ИК „Гутенберг”, 2016.

Ковачева-Костадинова, В. Исторически тенденции в музеологията и мястото на българските етнографски музеи. – В: *Тракиецият и неговият свят*. Материали от VIII национална конференция на българските етнолози Хасково'95. София: Етнографски институт с музей при БАН, 1997, 297–306.

Кюркчиева, И. Една група извън и в музея – възможен прочит. - Българска етнология, 20183, 362-374.

Кюркчиева, И. Музеят и неформалната група – динамика на взаимодействията. - В: 110 години Национален етнографски музей. Минало, настояще, перспективи. П. Христов. (Съст.). София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов”, 2018, 119-128.

Кюркчиева, И. Една група между виртуалното пространство и реалността. – В: Добре дошли в Киберия: записки от дигиталния терен. Съст. Илиева, А., Л. Гергова, Л. Пейчева, С. Казаларска. С., ИЕФЕМ, 2014, 318-330.

Кюркчиева, И. От идеята до реализацията – експозиция за хората и дантелите. – Българска етнология, 3, 2019, 363-383.

Кюркчиева, И., Писанчева, Б. Кой създава и кой използва дантела. (Каталог, билингва) 2019, София: ИЕФЕМ-БАН.

http://iefem.bas.bg/who-makes-and-uses-lace.html

Кюркчиева, И., Писанчева, Б. Дантелата в съмременността – връзка между два континента. (Каталог, трилингва) 2023 София: ИЕФЕМ-БАН, Институт Сервантес София.

Михайлова, Вл., И. Генова. Музеят като работилница за създаване на съвременност. – *Пирон*. Софийско студентско електронно списание за изкуства и култура, 2013, 4, http://piron.culturecenter-su.org.

Мишкова, И. *Образование в музея. Състояние и перспективи в България*. София: ИК „Гутенберг, 2015.

Мишкова, И. Колекционна политика на Националния етнографски музей (1892 – 1985)“, София 2025.

Лулева, А. 2014.Предмети, биографии, разкази. За приложението на биографичния подход в музейната кспозиция. – В: Сб. Виж кой говори. Комуникационни и интерпретационни модели в музея. Изд. ИЕФЕМ. София, 101-110.

Ненов, Н. *Общуване с наследството. В търсене на музейни траектории*. София: Род, 2016.

Ненов, Н., **Трифонова-Костадинова, С.** Музеи и публики – общуване във време на криза, *Електронно списание „Онгъл“*, бр. 21 с. 132., https://www.spisanie.ongal.net/broi21.html

Папучиев, Н. *Музеят – възможен и невъзможен. Предизвикателства на масовата култура, стратегии на пазара и носталгично помнене на миналото*. София: Изд. „Кралица Маб”, 2019.

Пейчева, Л., Св. Казаларска (съст.). *Виж кой говори. Комуникационни и интерпретационни модели в музея.* Сборник доклади от Първата научна конференция от серията „Дебати в музеологията”. София: АИ „Проф. Марин Дринов”, 2014.

Петев, Т. (съст.) Наръчник на музейния специалист за работа с публиките. - http://www.fulbright.bg/bg/wp-content/uploads/2019/05/Museum-Manual_book_digital.pdf;

Петев, Тодор, Анджела Родел (съст.). *Музейни експозиции и стандарти: поглед напред*. София: „Фулбрайт“и Фондация „Моят музей“, 2018.

Шаренкова-Тошкова, Р., И. Мишкова 2011 - *Проектът „Открит музей“: пресечна точка на минало и бъдеще*, В: Българска етнология, София: ИЕФЕМ, Изд. на БАН „Проф. Марин Дринов”, 95-111.

Шаренкова, Р. 2012 - Истории от първо лице единствено число: приложения в музея, В: *Известия на Регионален исторически музей – Русе* т. XVI, Русе стр. 299-310.

<u>На английски език</u>

Brown, K. 2023. Museum communities / community museums. In: Communities and Museums in the 21st Century. Shared Histories and Climate Action, London, https://www.taylorfrancis.com/books/oa-edit/10.4324/9781003288138/communities-museums-21st-century-karen-brown-alissandra-cummins-ana-gonz%C3%A1lez-rueda?_gl=1*1841im9*_gcl_au*MTQwMjA1NTYxLjE3MjQ3NTg0Mjk.*_ga*NDIwNzU2OTQ0LjE3MjQ3NTg0MjM.*_ga_0HYE8YG0M6*MTczMjM5Nzc0My45LjAuMTczMjM5Nzc0My42MC4wLjA

Cameron, F. & S. Kanderdine (eds.). *Theorizing Digital Cultural Heritage: A Critical Discourse.* Cambridge, MA & London: MIT Press, 2007.

Carman, J. 2014. Cultural Heritage and Communities. In: Smith, C. (eds) Encyclopedia of Global Archaeology. Springer, New York, NY. https://doi.org/10.1007/978-1-4419-0465-2_1190

Clifford, J. Museums as Contact Zones. – In: *Routes: Travel and Translation in the Late Twentieth Century*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1997.

Gurt, Gabriel Alcade and Josep Manuel Rueda Torres. 2007. "People who don't go to museums" International Journal of Heritage Studies. 13(6): 521-523.

Goodnow, Katherine. 2008. "The Construction of Identities: introduction and overview" in Scandinavian museums and cultural diversity, edited by Katherine Goodnow and Haci
Akman, ix-xxviii. Oxford: Museum of London and Berghahn Books.

Gouriévidis, Laurence. 2014. "Representing migration in museums: history, diversity and the politics of memory" in Museums and migration. History, Memory and Politics, edited by
Laurence Gouriévidis, 1-24. London: Routledge.

Hooper-Greenhill, E. *Museums and their Visitors*. Routledge, 1994. Taylor & Francis e-Library, 2004. /https://books.google.bg/books?id=6pSPOpcJiSsC&printsec=frontcover&dq=Eilean+Hooper Greenhill&hl=bg&sa=X&ei=uiycVeT_EIm2swHe35e4Dw&ved=0CCcQ6AEwAA#v=onepage&q=Eilean%20Hooper-Greenhill&f=false

Hooper-Greenhill, E. *Museums and Education: Purpose, Pedagogy, Performance.* London: Routledge, 2007. /https://books.google.bg/books?id=kG6Ip1J6aYIC&printsec=frontcover&dq=Eilean+Hooper Greenhill&hl=bg&sa=X&ei=uiycVeT_EIm2swHe35e4Dw&ved=0CC8Q6AEwAQ#v=onepage&q=Eilean%20Hooper-Greenhill&f=false

Kyurkckieva, I. Virtual Exhibition: Socialism and My Personal Life Story. – In: Everyday Socialism. Promises, Realities, and Strategies. Eds. Luleva, A., I. Petrova, P. Petrov S. Kazalarska, Z. Bogdanova, Y. Yancheva. Sofia: Prof. Marin Drinov Publishing House, 2022, 229-241.

Macdonald, Sh. Exhibitions of Power and Power of Exhibitions& An Introduction to the Politics of Display. – In: Macdonald, Sh. (ed.). *The Politics of Display& Museums, Science, Culture*. London-New York, 1998, 1–24. / https://books.google.bg/books?id=QvfFBQAAQBAJ&pg=PA1&dq=macdonald+sharon.+exhibitions&hl=bg&sa=X&ei=AICdVceVOIS7sQHVkpbIDg&ved=0CB4Q6AEwAA#v=onepage&q=macdonald%20sharon.%20exhibitions&f=false

Sandell, Richard. 1998. “Museums as Agents of Social Inclusion”. Museum Management and Curatorship, 17(4): 401-418.

Sandell, Richard. 2007a. “Museums and the Combating of Social Inequality: roles, responsibilities, resistance” in Museum and their communities edited by Sheila Watson, 95-113. London and New York: Routledge.

Sandell, Richard. 2007b. Museums, prejudice and the reframing of difference. London: Routledge.

Sherman, D.(ed.) 2007. Museums and Difference. Indiana University Press. Bloomington

Watson, S. 2007. Museums and their Communities, London, Routledge, https://www.taylorfrancis.com/books/edit/10.4324/9780203944752/museums-communities-sheila-watson

Witcomb, A. *Re-Imagining the Museum: Beyond the Museum.* New York: Routledge, 2003.